

# EI Lledoner Peus Llargs

## identificació

Família **Ulmàcies**

**Lledoner**

*Celtis australis*

Castellà: almez

Francès: micocoulier

Anglès: nettle tree / european hackberry

Origen: Sud d'Europa, Mediterrani,  
Àsia Menor i Índia.



## localització

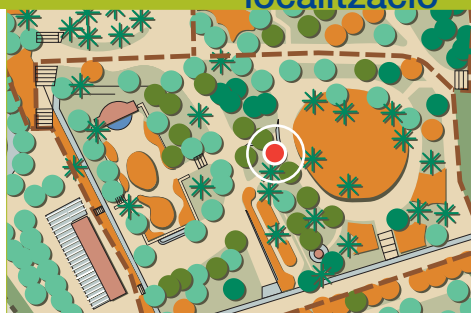
Comarca: Baix Llobregat

Municipi: Sant Joan Despí

Sant Just Desvern

Sant Feliu de Llobregat

Indret: Parc de Torreblanca, a  
la plaça de la Gerra.



## dimensions i descripció

Alçada:	13,0 m
Perímetre del tronc a 1,3 m:	2,2 m
Diàmetre màxim de la capçada:	11,0 m
Edat estimada, 2002:	68 anys



El tronc puja recte fins a la creu, a 4.5 m, on es bifurca en cinc branques primàries, que es tornen a dividir en altres de secundàries. Cal destacar la curiosa forma que pren el tronc en apropar-se a terra. La soca forma cinc grans plecs que es despenyen fins al sòl i s'allargassen en arrels superficials, com si fossin un grans peus que, en lloc de penetrar la terra, l'acaronen suaument en una abraçada protectora del seu millor rebost de vida.

## singularitat

La seva principal singularitat és la forma peculiar del conjunt format per la soca i les llargues arrels superficials, algunes de més de 4 m. També es poden considerar les seves dimensions notables (és el lledoner més gran del parc), la seva edat i la seva bona situació a plaça de la Gerra, un indret reclus i tranquil del jardí històric del parc de Torreblanca.



## descripció de l'espècie

### característiques morfològiques

El lledoner és un arbre caducifoli, mitjanament alt, de fins a 25 m, amb el tronc dret i robust i l'**escorça** llisa i grisenca. El **tronc** es bifurca extensament amb branques principals grosses i ascendents, d'on surten branquetes, més o menys esteses, de vegades quasi penjants: juntes dibuixen una **capçada** ampla i arrodonida. Les **fulles** (de 6 a 13 cm) són simples, alternes, amb el pecíol llarg, de color verd intens i tacte aspre per la cara superior, i més clares i peludes per sota; tenen el limbe dentat, asimètric, amb dos nervis secundaris a banda i banda del principal, i acabat en una punta fina i allargada. Les **flors**, de color groc, són petites i sense pètals; neixen a la primavera alhora que les fulles. Els seus **fruits**, els lledons, són unes boletes comestibles penjades de llargs peduncles; en el procés de maduració van canviant de color passant del verd al groc vermellós i finalment al negre.



fulles



fruits

## característiques ecofisiològiques

Viu en tot l'àmbit mediterrani, des del nivell del mar fins a 1200 m d'altitud. Se'l troba sovint aïllat (mai forma boscos) a la terra baixa de bona part de Catalunya, als torrents i vora de fonts i embassaments. S'adapta a diferents tipus de sòls. Li agraden els indrets frescals i lleugerament humits, però suporta bé la sequera. Pot arribar a viure més de 500 anys.

## utilització i curiositats

El nom del gènere *Celtis* ja l'usaven els romans per designar el lledoner, plantat sovint als seus jardins. Com a espècie ornamental i d'ombra, és molt habitual a carrers i jardins de pobles i ciutats. A pagès hi ha la tradició de plantar un lledoner quan neix l'hereu de la casa. Les fulles i els brots tendres serveixen com a farratge d'hivern. Els fruits eren usats en medicina popular. Els lledons, de carn dolça, són molt apreciats pels ocells, que també s'ocupen de dispersar-ne les llavors. De l'escorça se n'obté un tint groc. La fusta, de bona qualitat, flexible i compacta alhora, i fàcil de treballar, té moltes aplicacions: cercols per a bótes de vi, eines del camp, remos, instruments de vent, objectes de talla, etc. També és bona per cremar i per fer carbó. Però per sobre de tot destaca la idoneïtat d'aquest arbre per a la fabricació de forques: la seva fusta, el creixent, i la disposició dels llucs i les branquetes són del tot adients per aquest aprofitament, que a Catalunya va donar lloc a una important indústria artesanal, sobretot a la comarca de la Noguera (al poble d'Alentorn, ara fa un segle, se'n produïen unes sis mil dotzenes a l'any). Les forques es comencen a fer a l'arbre, on el forcaire en té cura durant un període de quatre a sis anys. Quan els llucs comencen a prendre forma de forca es tallen (sempre en lluna vella i a l'hivern, quan la saba està quieta) i es porten a l'obrador on segueix el llarg procés d'elaboració amb un seguit d'operacions pròpies de l'ofici. Des que la forca s'ha començat a formar al lledoner fins que està llesta hauran passat de cinc a deu anys: un llarg període i una llarga relació entre l'artesà i l'objecte fruit del seu treball.



fent forques



## *A l'ombra del lledoner* (fragment)

*A l'ombra del lledoner  
una fadrineta plora.  
La tarda mor dalt del cim  
la tenebra se l'emporta.  
La noia plora d'enyor:  
el lledoner no fa ombra.*

*La nit sospira, la nit,  
el bosc, la riera clara.  
Les branques del lledoner  
són fines i despullades;  
fulla i ocell n'han fugit,  
però hi crema l'estelada.  
Fadrina l'amor és lluny;  
demana'l a punta d'alba  
quan l'ombra del lledoner  
s'allarga com un miracle.*

Tomàs Garcés, 1924

